

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และยังเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่ควรแก่การรักษาไว้ เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือแสดงความเป็นชาติไทยและเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน (รัชดาพร ศรีรักษา. 2547 : 1) ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดออกมาเป็นภาษา ความคิดกับภาษาจึงเป็นสิ่งสัมพันธ์กันแยกไม่ได้ การที่ผู้เรียนจะเกิดความคิด ต้องอาศัยประสบการณ์ และกิจกรรมที่จัดให้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม กิจกรรม การเรียนการสอน ภาษาไทยประกอบด้วยทักษะทางภาษาด้านการฟัง การอ่าน การพูด และ การเขียน ในปัจจุบัน ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง (ประสาธ อิศรปริดา. 2530 : 1) เครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เราเป็นคนทันสมัยอยู่เสมอก็คือ การอ่าน ทักษะการอ่าน สำคัญและใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาสรรพวิชาต่างๆ รวมทั้งใช้เพื่อความบันเทิงอีกด้วย (วาสนา ไตรวัฒนชัย. 2543 : 1)

ภาษาไทยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนไทยทุกคน การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจึงต้องปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยวางแนวการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดสถานการณ์ และบรรยากาศการเรียน การสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาไทยให้มากที่สุดและมีความเข้าใจในการอ่าน ภาษาไทย รวมทั้งจัดกิจกรรมที่ผสมผสานการอ่าน การเขียน และสะกดคำ เป็นพื้นฐานการเรียน ภาษาไทยสำหรับมาตรฐานตอนต้น ซึ่งเป็นการพัฒนา การฟัง พูด อ่าน และเขียนที่ถูกต้องตามหลักภาษาโดยมีจุดประสงค์การจัดการการเรียนรู้เพื่อสามารถพูด ฟัง สนทนา เป็นภาษาไทยที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการสื่อสารความหมายเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเครื่องก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในด้านการเรียน การคิด การประกอบอาชีพและการถ่ายทอดวัฒนธรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย สิ่งสำคัญในการอ่านคือ ความสามารถที่เข้าใจสิ่งที่อ่าน และมีความรับผิดชอบต่อการอ่าน

กรมวิชาการ (2535 : 254) ระบุว่า นักเรียนไม่ได้รับการฝึกทักษะในด้านการอ่านอย่างจริงจัง ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน คิดว่าการอ่านเป็น สิ่งที่น่าเบื่อ นอกจากนี้ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การสอนเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ทำให้นักเรียนไม่มีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหา ครูผู้สอนมีส่วนทำให้นักเรียนขาด

ประสิทธิภาพในด้านทักษะการอ่าน ดังนั้นครูจึงควรพัฒนา การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 24 และฝึกฝนเพื่อพัฒนา นักเรียนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

แต่สภาพการเรียนการสอนทักษะการอ่านในชั้นประถมศึกษา เท่าที่ผ่านมาจากผลการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน ปีการศึกษา 2549 วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ปีการศึกษา 2549 คือร้อยละ 39.27 หรือได้คะแนนเฉลี่ย 11.78 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ปรับปรุงร้อยละ 47.06 พอใช้ร้อยละ 44.12 ดีร้อยละ 8.82 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ปีการศึกษา 2549 คือร้อยละ 43.55 หรือได้คะแนนเฉลี่ย 17.42 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ปรับปรุงร้อยละ 42.11 พอใช้ ร้อยละ 52.63 ดีร้อยละ 52.26 ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม ทำให้นักเรียนเพื่อไม่ชอบอ่าน ครูบางคนยังสอนภาษาไทยโดยการเน้นเนื้อหา สอนให้นักเรียนจำมากกว่าที่จะฝึกทักษะทั้ง 4 เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน บางคนสอนโดยเน้นกระบวนการวัดความรู้ความจำ จะเห็นได้ว่าปัญหาด้านการเรียนรู้ที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนส่วนหนึ่งคือ ครูมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทักษะการอ่านให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเรียนรู้ในหลักสูตรซึ่งมีเนื้อหาสาระมากและหลากหลาย ครูมีบทบาทคอยแนะนำการเลือกเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนักเรียน เน้นในเรื่องวิธีการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง มีการฝึกการเรียนรู้เป็นหมู่คณะในการคิด การประพจน์ปฏิบัติและการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

สุจิตรา วีระยุทธศิลป์ (2540 : 22) ที่กล่าวว่า การที่ผู้อ่านจะมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายและรายละเอียดของคำ เข้าใจหน่วยความคิด เข้าใจประโยค เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อความทั้งหมดได้ และสามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นด้วยภาษาของตน เมื่อผู้อ่านพบสิ่งที่อ่านในลักษณะเดียวกับสิ่งที่เคยอ่านหรือเคยเห็นและสามารถอธิบายได้ แสดงว่า ผู้อ่านมีความเข้าใจ ดังนั้นครูผู้สอนควรหาวิธีที่ดีที่จะมาใช้ในการฝึกอ่านให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น ในทำนองเดียวกัน มิลเลอร์ (Miller. 1973 : 73) ได้กล่าวว่า การอ่านที่ปราศจากความเข้าใจย่อมไม่ใช่การอ่านที่แท้จริงเป็นเพียงจดจำคำตามตัวอักษรเท่านั้น เพราะฉะนั้นความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุด

ในกระบวนการอ่าน วิมลรัตน์ จตุรานนท์ (2540 : 4) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะสำคัญต่อการเรียนรู้วิชาต่างๆ ถ้านักเรียนมีความสนใจในการอ่าน เข้าใจเรื่องที่อ่าน สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้จะทำให้นักเรียนเป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพและนำความรู้จากเรื่องที่ได้อ่านไปใช้ในการเรียนวิชาต่างๆ ได้ดีขึ้น กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการน่าจะเป็นกระบวนการหนึ่งที่น่าส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเล่าเรื่องและความสนใจในการอ่านได้

ลักขณา กิจสง (2542 :1) การอ่านเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดในการจัดการการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา เป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหลาย การเรียนของนักเรียนไม่ว่านักเรียนจะเรียนวิชาอะไร ระดับชั้นใดก็ต้องอาศัยการอ่านเข้าช่วย ริเวอร์ส (Rivers. 1988 : 81) เน้นว่าการอ่านควรจะเชื่อมโยงกับการสื่อสาร การพูด การเขียน ผู้เรียนควรมีอิสระในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะเป็สิ่งเร้าให้ผู้เรียนเข้าใจในการอ่านมากขึ้น นอกจากนี้แล้วกลุ่มเพื่อน ยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านทั้งทางบวกและทางลบ กลุ่มเพื่อนมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูควรฝึกให้ทำงานร่วมกันโดยให้นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงช่วยนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านบ้าง ดังนั้น การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน พัฒนาความรู้ความเข้าใจ ในการอ่าน โดยมีการจัดการเรียนรู้ที่เร้าใจเพื่อให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน การจัดหาบทอ่านที่เหมาะสมกับวัยและเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่าน จึงเป็สิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ักเรียน เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย การฝึกทักษะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ด้วยการจัดเนื้อหาที่นอกเหนือจากแบบเรียนตามหลักสูตรการสอนภาษาไทย ที่คำนึงถึงจิตวิทยาเด็กเป็นประเภทของเรื่องที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้อ่าน เป็นเรื่องที่อ่านแล้วสนุกเพลิดเพลิน สอดแทรกคุณธรรม ค่านิยม ใช้ภาษาต่างๆ เช่น เหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน วารสาร นิตยสาร นิทานสุภาษิต หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ

ความรับผิดชอบจัดเป็นจริยธรรมพื้นฐานประการหนึ่ง ที่เป็นจุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยที่การสร้างเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบนั้น จำเป็นที่จะต้องกำหนดพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อจะได้ใช้เป็นเป้าหมาย และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนมีความรับผิดชอบต่อภาระเรียน มีความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยพบว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านยังประสบปัญหาอยู่พอสมควร จากผลการประเมินคุณภาพการเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับปรับปรุง และพอใช้ จากการสำรวจปัญหาพบว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีสโมสร ประสบปัญหา เรื่องการอ่าน และทำแบบฝึกหัดไม่ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่ามีปัญหาด้านความเข้าใจในการอ่าน วิชาภาษาไทยมากที่สุด แต่เนื่องจากปีการศึกษา 2549 นักเรียนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้เลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้สำรวจอีกครั้งหนึ่งพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2550 มีปัญหาในด้านความเข้าใจในการอ่าน วิชาภาษาไทย

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย จึงมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและความรับผิดชอบ และวิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจคือเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD ซึ่งสอดคล้องกับ สลาวิน (Slavin, 1987 : 8) กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือกัน คือการสอนรูปแบบหนึ่งซึ่งนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ตามปกติกลุ่มละ 4 คน และการจัดกลุ่มต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนเช่นนักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน ความสามารถปานกลาง 2 คน และความสามารถต่ำ 1 คน โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยกันทำงาน รับผิดชอบและช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนซึ่งกันและการเรียนแบบร่วมมือตามวิธี STAD ของสลาวิน (Slavin, 1995 : 4) วิธีนี้เป็นการเรียนที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนแตกต่างกัน มาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย โดยมีเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในภาวะงานที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย เพื่อความสำเร็จของกลุ่มการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้เวลา 1-2 คาบ ในการสอนบทหนึ่งๆ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยการอ่านและศึกษาใบงานร่วมกันกับเพื่อนสมาชิก เอกสารที่ใช้ในขั้นนี้คือใบงานและกระดาษคำตอบกลุ่มละ 2 ใบ สำหรับกลุ่มหนึ่งๆ ในขณะที่เรียนสมาชิกในกลุ่มจะต้องเรียนรู้เนื้อหา นั้นๆ ให้เข้าใจและช่วยกันทำงานในวันแรกของการเรียน ครูจะอธิบายถึงความหมายของการทำงานแบบร่วมมือและเทคนิคต่างๆ ในการเรียน นักเรียนทุกคนต้องรับผิดชอบในการทำให้เพื่อนสมาชิกทุกคนเรียนรู้เนื้อหาให้กระจ่างนักเรียนจะเสร็จสิ้นงานที่ได้รับมอบหมายได้เมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มเรียนรู้เนื้อหานั้นๆ จนกระจ่างแล้ว นักเรียนควรจะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะถามครู นักเรียนในกลุ่มควรพูดคุยปรึกษากันเบาๆ ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนได้ทราบกฎ และให้จัดกลุ่มอย่างรวดเร็วไม่ทำเสียงดังรบกวนผู้อื่นให้เวลาประมาณ 5 นาที ในการตั้งชื่อกลุ่ม แจกใบงานกระดาษคำตอบ (กลุ่มละ 2 ชุด) ในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิด อธิบายโต้ตอบ แบ่งใช้อุปกรณ์ร่วมกัน ให้สมาชิกแต่ละคนอธิบายคำตอบแทนที่จะเป็นการตรวจคำตอบ เมื่อเกิด

ข้อขัดแย้งให้ใช้หลักประชาธิปไตย ตรวจสอบผลงานและคำตอบของกลุ่มก่อนนำเสนอส่งครู สมาชิกทุกคนต้องยอมรับผิดชอบผลงานกลุ่มเสมือนงานของตน เน้นให้นักเรียนทราบว่า พวกเขาจะจบบทก็ต่อเมื่อแน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำคะแนนทดสอบได้ 100% ต้องแน่ใจว่านักเรียนศึกษาเนื้อหาในใบงานจริงๆ ไม่ใช่ถือไว้เฉยๆ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนต้องมีกระดาษคำตอบเพื่อเอาไว้ตรวจสอบคำตอบของตนเองและของสมาชิกในขณะที่เรียน ผู้เรียนอธิบายคำตอบกันด้วยแทนที่จะเป็นเพียงการตรวจคำตอบจากกระดาษคำตอบเท่านั้น ผู้เรียนมีคำถามควรให้ถามสมาชิกก่อนที่จะถามครู บทบาทของครู คือ สังเกตและประเมินพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม โดยเดินดูทุกกลุ่มและให้การช่วยเหลือ เมื่อจำเป็น นอกจากนี้ ครูอาจจะมีการซักถามกลุ่มเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ไปจัดว่าเป็นขั้นที่นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้

เพราะเหตุนี้ การเรียนรู้แบบตามวิธี STAD จึงเป็นวิธีการที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่ม เป็นการฝึกทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียน ทำให้มองเห็นคุณค่าของการร่วมมือกันในการแสดงออกทางการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งรูปแบบการเรียนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลางนี้จะเหมาะสมกับการสอนอ่านภาษาไทย ทำให้นักเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อนร่วมมือกันอ่านและทำงานร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมในขณะที่อ่านและหลังการอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาอื่นมากขึ้นด้วย

วิธีการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นวิธีการสอนวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นการสอนที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นของตนเองตลอดจนพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ แมคคาร์ธี (Mc Carthy. 1997 : 46-51) ได้ศึกษาผู้เรียน 4 แบบ กับรูปแบบการเรียน 4 MAT ซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ ผู้เรียนแต่ละคนสามารถนำไปใช้ได้ในห้องเรียน ขณะเดียวกันจะช่วยให้ผู้เรียนทั้งพัฒนาขึ้นโดยเมื่อเข้าสู่วัฏจักรการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความหมายและเป็นไปตามธรรมชาติ จากความรู้สึกไปถึงความคิดไตร่ตรอง และสุดท้ายสู่การกระทำ ครูไม่ต้องแบ่งผู้เรียนเป็นแบบต่างๆ แต่ช่วยให้เขาทำงานอย่างสมดุลและสมบูรณ์ ซึ่งมีผู้ทำการวิจัยพบว่าการเรียนรู้แบบ 4 MAT มีข้อดีต่อการเรียนรู้ดังนี้ ดวงหทัย แสงวิริยะ (2544 : 120) ได้ศึกษาผลการใช้แผนแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และเจตคติต่อการเรียน ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องประชากรศึกษาและการทำมาหากิน ระดับชั้นประถมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และเจตคติต่อการเรียน ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องประชากรศึกษาและการทำมาหากิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามแนวการสอนของกรมวิชาการไม่แตกต่างกัน ความรับผิดชอบต่อ

การเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนตามแนวของกรมวิชาการ

จากที่กล่าวมาแสดงว่า การเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นของตนเอง ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยใช้เทคนิคการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาให้ทำงานร่วมกันอย่างสมดุล ให้รู้จักตนเองและผู้อื่น มีความคิดเห็นในเชิงเหตุผล แก้ปัญหาได้ มีการวางแผน การทำงานทำให้เกิดการพัฒนาสติปัญญา และคุณค่าความเป็นมนุษย์

จากข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD และวิธีการเรียนรู้แบบ 4 MAT ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD และวิธีการเรียนรู้แบบ 4 MAT ไปทดลองสอนทักษะการอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD และวิธีการเรียนรู้แบบ 4 MAT ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบ 4 MAT ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD กับที่เรียนรู้แบบ 4 MAT
4. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD กับที่เรียนรู้แบบ 4 MAT

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านการอ่านในระดับชั้นอื่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสอนดีศรีเจริญ และโรงเรียนวัดศรีสโมสร อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวนนักเรียน 70 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดสอนดีศรีเจริญ และโรงเรียนวัดศรีสโมสร อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 70 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนตามสภาพจริง (Intact group) จับฉลาก เป็นกลุ่มที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD จำนวนนักเรียน 36 คน กับกลุ่มที่เรียนรู้แบบ 4 MAT จำนวนนักเรียน 34 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนรู้ ซึ่งมี 2 วิธี คือ

2.1.1 เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD

2.1.2 เรียนรู้แบบ 4 MAT

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความเข้าใจในการอ่าน

2.2.2 ความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เวลาในจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 2 กลุ่ม 5 สัปดาห์ๆ ละ 5 คาบๆ ละ 60 นาที ทดลองสอน จำนวน 22 คาบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งทดลองเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD กับที่เรียนรู้แบบ 4 MAT ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิธีที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD กับที่เรียนรู้แบบ 4 MAT เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง คะแนนที่นักเรียนทำได้จากการอ่าน จับใจความสำคัญ การเข้าใจความหมาย และการตีความหมายของเรื่องที่อ่านซึ่งวัดได้จาก แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย หมายถึง คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยความเอาใจใส่ไม่ละเลยหลีกเลี่ยงทอดทิ้งงาน ความพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา ยอมรับผลกระทบของตนและพยายามปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้นโดยไม่ต้องมีการบังคับเข้มงวดจากครูผู้สอน ซึ่งวัดได้จากแบบตรวจสอบรายการความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามทฤษฎีของ สลาวิน (Slavin) โดยการจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 4 คน ที่ภายใน แต่ละกลุ่มผลการเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ในอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ซึ่งสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มจะต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันทำงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของกลุ่ม ก่อนทำการสอนครูอธิบายวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD ให้ นักเรียนเข้าใจแล้วดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนของสลาวิน (Slavin, 1995 : 71-73) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการสอน นำเข้าสู่บทเรียน แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ ทบทวนความรู้เดิม สอนนักเรียนฝึกโดยครูให้แนวปฏิบัติ นักเรียนสรุปสาระความรู้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย แบ่งกลุ่มนักเรียนแบบละความสามารถ นักเรียนร่วมมือทำงานตามข้อตกลง นักเรียนบันทึกผลงาน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป นักเรียนรายงานผลและส่งใบงาน นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้ด้วยตนเอง อธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขั้นวัดและประเมินผล นักเรียนทดสอบย่อย (ไม่มีการช่วยเหลือกัน) ตรวจสอบค
นักเรียนกรอกแบบสังเกตและสรุปรงานกลุ่ม ประเมินผลงานกลุ่ม

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างความประทับใจ สรุปผลคะแนนกลุ่มด้านวิชาการ และด้านสังคมให้ การรับรองผลการเรียนสร้างเสริมกำลังใจสู่ความสำเร็จ

การเรียนรู้แบบ 4 MAT หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของ แม็คคาร์ธี (Mc Carthy) มาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถาม หลัก 4 คำถาม คือ ทำไม อะไรอย่างไร และถ้า เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันทั้ง 4 แบบ ได้แก่ การใช้จินตนาการ การวิเคราะห์ การค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองและ ให้สามารถพัฒนาศักยภาพ

ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของตนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการเรียนรู้แบบ 4 MAT มีตามขั้นตอนของแมคคาร์ธี (McCarthy. 1990 : 4-23) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ สร้างแรงจูงใจ สร้างสถานการณ์จำลองกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายด้วยเหตุผล

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ นักเรียนอภิปรายหลังจากครูสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายให้นักเรียนคิดจากประสบการณ์ของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิด รวบรวม ครูให้ข้อมูลที่แท้จริง นักเรียนศึกษารายละเอียดจากแหล่งความรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสู่ความเข้าใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดด้วยข้อมูล นักเรียนทดลอง ครูสาธิต/วิทยากรท้องถิ่น ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารต่างๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามแนวคิดที่กำหนด ทำตามใบงาน ทำแบบฝึกหัด ตามขั้นตอน

ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงานตามความถนัด/ความสนใจ ปรับปรุง บูรณาการสิ่งที่ปฏิบัติด้วยวิธีของตน

ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์ผลและประยุกต์ใช้ นำผลงานของตนเสนอในกลุ่มย่อยให้เพื่อติชมขั้นตอน การทำงาน ปัญหา แก้ไข นำไปใช้

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกับผู้อื่น นิทรรศการหน้าชั้นหรือจัดในห้องสมุด เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นการยอมรับฟังความคิดของผู้อื่นและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การชื่นชมตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบ 4 MAT หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD สูงกว่า ที่เรียนรู้แบบ 4 MAT

4. คะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธี STAD สูงกว่าที่เรียนรู้แบบ 4 MAT

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีสอนอ่านที่ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน และ ความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย
2. ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านความเข้าใจในการอ่าน การเล่าเรื่อง และความรับผิดชอบในการเรียนภาษาไทย
3. ได้แนวทางแก่ผู้สอนทักษะทางภาษาในการที่จะนำไปจัดการเรียนรู้ในระดับอื่นๆต่อไป